

IO1 - Simulation Resources

Guidelines for Parents

HEADS-UP

Sisältö

<i>Johdanto Ohjeita vanhemmille - esitteeseen</i>	3
<i>Johdanto HEADS-UP projektiin</i>	3
<i>Ohjeita vanhemmille</i>	4
Mitä on radikalisoituminen?	4
Miksi nuoret ovat herkkiä radikalisaatiolle?	4
Mitkä ovat radikalisoitumisen varoitusmerkit?	5
Millainen on radikalisoitumisprosessi?	6
Millainen rooli radikalisoijalla on?	7
Millaisesta ihmisestä tulee terroristi?	7
Millainen yksilö voi olla vaarassa radikalisoitua?	8
Kuinka tärkeä on ideologian vaikutus radikalisaatioprosessissa?	8
Millainen vaikutus nettipropagandalla on?	8
Millaisia vaaroja sosiaalisessa mediassa on radikalisoitumisen suhteen?	9
Mitä teet, jos arvelet, että joku on vaarassa tai on jo radikalisoitunut?	11

Johdanto Ohjeita vanhemmille - esitteeseen

Tämä ohjeistus on tuotettu tukemaan vanhempia, jotta he ymmärtäisivät paremmin, mistä radikalisoitumisesta on kyse ja lisäämään tietoisuutta sellaisista ominaisuuksista, jotka saattavat johtaa henkilön herkempään radikalisoitumiseen, sekä auttamaan huomaamaan vaaran merkit, joista voi tunnistaa radikalisoituneen nuoren henkilön. Tämän ohjeistuksen sisältö esitetty alla ”usein kysytyt kysymykset” -muodossa.

Tämän ohjeistuksen on kehittänyt Future in Perspective osana HEADS-UP projektia, ja se liittyy Simulaatio Resursseihin – Kuinka radikalisaatio tapahtuu (IO1). Erityisesti tämä ohjeistus auttaa selittämään teoreettista osuutta, joka on Jennan ja Kasperin tarinat kertovien simulaatiovideoiden taustalla. Molemmat videot, sekä joitain lisäresursseja, ovat saatavilla ja ladattavissa HEADS-UP:n nettisivuilla, jotka löytyvät osoitteesta www.heads-up.online.

Johdanto HEADS-UP projektiin

”HEADS-UP: Raising awareness of how radicalization happens for greater individual safety and country security” (”HEADS-UP: tietoisuuden kasvattamista siitä kuinka radikalisoituminen tapahtuu, yksilön ja kansallisen turvallisuuden lisäämiseksi”) -projekti on rahoitettu Erasmus+ ohjelman tuella 2017 ja se jatkuu elokuuhun 2019 saakka.

HEADS-UP on innovatiivinen projekti, jonka tavoite on tietoisuuden lisääminen etulinjojen kouluttajien, vanhempien ja nuorten parissa ympäri Eurooppaa siitä, millainen radikalisaatioprosessi on sekä nuorten herkkyydestä päätyä radikalisoitumaan nykyajan kaikkialla läsnä olevien internet- ja sosiaalisen median ympäristöjen kautta. Tätä projektia kehittää ja tuottaa koulutuksentuottajista ja digitaalisen median ammattilaisista koostuva tiimi, jonka jäsenet työskentelevät Kroatiassa, Tšekissä, Suomessa, Irlannissa, Espanjassa, Portugalissa ja Iso-Britanniassa.

Ohjeita vanhemmille

Seuraava osio esittelee joitakin useimmin kysytyjä kysymyksiä, kun aiheena on nuorten henkilöiden radikalisoituminen Euroopassa.

Mitä on radikalisoituminen?

Kaikkein yksinkertaistetuimmin radikalisoituminen on prosessi, jonka kautta ihmiset radikalisoituvat. Radikalisoituminen ei yleensä ole yksittäinen tapahtuma; enemmänkin se on prosessi, jossa yksilöitä vedetään pikkuhiljaa mukaan terrorismiin liittyvään toimintaan. Monissa tapauksissa tämä prosessi liittyy identiteetin, merkityksen ja yhteisön etsintään.

Kyseessä on sosiaalinen prosessi, jossa vertaissuhteilla (ystävyyssuhteilla) on todennäköisesti merkittävä rooli yksilön suostuttelemisessa siihen ajatukseen, että terrorismi on oikeutettu tapa toimia.

Miksi nuoret ovat herkkiä radikalisaatiolle?

Teinivuodet ovat suurten muutosten aikaa, ja nuoret etsivät tässä vaiheessa usein identiteettiään ja omaa paikkaansa sosiaalisissa ryhmissä. Se on myös aikaa, jolloin nuoret voivat olla haavoittuvaisia toisten vaikutukselle, esimerkiksi radikalisoijien. Vaikeudet oman identiteetin löytämisessä, joukkoon kuulumattomuuden tunne vertaisten kesellä, sosiaaliseen ryhmään kuulumisen halu voivat esimerkiksi johtaa nuoren henkilön huonoon itsetuntoon ja -varmuuteen, sekä merkityksen etsimiseen elämässä; ja tämä voi tehdä heistä haavoittuvaisia radikalisoitumiselle.

On olemassa stereotyyppi synkeästä teini-ikäisestä, joka kuuntelee kovaäänistä musiikkia huoneeseensa sulkeutuneena ja kapinoi vanhempiaan vastaan, ja me kaikki tunnemme tämän stereotyypin, koska näin tapahtuu useimmille nuorille heidän eläessään teinivuosiaan. Tämä on tyypillisesti aikaa, jolloin he haluavat olla yksinään, suuttuvat helposti eivätkä usein luota auktoriteetteihin. Tämän vuoksi on vaikeaa erottaa toisistaan tavanomaista teini-ikäisen käyttäytymistä niistä asenteista, jotka kertovat siitä, että nuori henkilö on voinut altistua radikalisoiville vaikutteille. On tärkeää tuntea radikalisoitumisesta kertovat

varoitukset, jotta tiedät, milloin sinun on vanhempana aiheellista puuttua asiaan.

Mitkä ovat radikalisoitumisen varoitukset?

Yleisesti ottaen nuorten radikalisoituminen voi tapahtua pitkällä aikavälillä. On kuitenkin olemassa myös tapauksia, joissa radikalisoitumisen on laukaissut yksittäinen tapahtuma tai uutinen, ja se on tapahtunut paljon tavanomaista nopeammin. Samaan tapaan joskus on olemassa selviä varoitusmerkkejä radikalisoitumisesta, kun taas joissain tapauksissa muutokset ovat vähemmän selviä.

Seuraavat merkit käytöksessä, jotka on listattu alle, ovat tarkoitettu ohjeeksi mahdollisen radikalisoitumisen tunnistamiseen:

Ulkoinen olemus

- Muuttuminen enemmän vastaanvittäväksi
- Erilaisten näkökulmien kuuntelemisesta kieltäytyminen
- Haluttomuus olla tekemisissä erilaisten opiskelijoiden kanssa
- Muuttuminen loukkaavaksi erilaisia opiskelijoita kohtaan
- Salaliittoteorioista innostuminen
- Vainotuksi tulemisen tunne
- Ystäväpiirin ja ulkonäön muuttuminen
- Vanhoista ystäväistä eristäytyminen
- Ei enää tee asioita, joista ennen nautti
- Uuteen uskuntoon kääntyminen
- Salailu ja haluttomuus kertoa olinpaikkaansa
- Sympatia ääri-ideologioita ja -ryhmiä kohtaan
- Verkkoidentiteetin muuttuminen
- Useamman kuin yhden identiteetin käyttäminen verkossa
- Rungas ajankäyttö netissä tai puhelimella
- Ekstremistisen sisällön tarkastelu verkossa
- Ääriorganisaation liittyminen tai liittymisen yrittäminen

Tunnet lapsesi erittäin hyvin, joten olet avainasemassa sen tunnistamisessa, käyttäytyvätkö he luonteelleen poikkeavasti. Luota itsevarmasti omaan arvostelukykyyysi, ja pyydä neuvoja, jos jokin tuntuu olevan vinossa.

Millainen on radikalisoitumisprosessi?

On olemassa useita erilaisia malleja ja lähtökohtia radikalisaatioprosessin kuvailemiseen. Seuraava kuvailee nelivaiheista radikalisaatioprosessia, ja siinä korostetaan erityisiä aikoja, joiden nähdään olevan radikalisaatioprosessin avainhetkiä. Näihin neljään vaiheeseen kuuluvat:

1. Pre-radikalisaatio – yksilön elämä ennen radikalisoitumista
2. Itseidentifikaatio – yksilö alkaa joutua radikaalien henkilöiden vaikutukselle alttiiksi ja etääntyy hitaasti entisestä identiteetistään
3. Indoktrinaatio – yksilö alkaa samastua radikaaleihin syvemmällä tasolla – alkaen sitoutua radikaalin päämäärän tukemiseen tai siinä auttamiseen
4. Radikalisaatio – yksilö on valmis toimimaan uusien uskomustensa ja ihanteidensa puolesta

Toisissa näkökulmissa taas ajatellaan haavoittuvuus ekstremismille heikkouksien ja tilaisuuksien, tai 'työntävien' ja 'vetävien' asioiden, tasapainon kautta. Seuraavassa esitetään joitakin avainasemassa olevia työntäviä ja vetäviä tekijöitä, joita radikalisaatioprosessiin liittyy:

Työntävät tekijät	Vetävät tekijät
<ul style="list-style-type: none"> • Surun tai epäoikeudenmukaisuuden tunteet • Tarve identiteetille, tarkoitukselle, kuulumisen tunteelle ja/tai toveruudelle • Jännityksen-, haasteen-, seikkailunhalu	<ul style="list-style-type: none"> • Ideologia antaa elämälle tarkoituksen • Yhdistyminen jaloön päämäärään • Uuden sosiaalisen ryhmän jäseneksi pääseminen – kuin uusi perhe • Sosiaalisen statuksen

<ul style="list-style-type: none"> • Tarve statukselle • Halu tuntea itsensä tarvituksi ja tärkeäksi • Rikollisuus • Viehtymys autoritäärisiin ideologioihin • Tietyt mielenterveysongelmat	<p>saaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pääsy jännityksen, haasteen ja seikkailun pariin • Ekstremisti-identiteetin voimauttava vaikutus • Markkina rikollisille kyvyille • Mahdollisuus olla autoritäärinen johtaja tai seuraaja • Ääri-ideologiat voivat saada hämmentävän maailman tuntumaan selkeämmältä
--	--

Millainen rooli radikalisoijalla on?

Käytämme termiä 'radikalisaatio' kuvaamaan sitä prosessia, jossa yksilö tulee tekemisiin ääri-ideologian kanssa – tällöin 'radikalisoija' on sellainen henkilö, joka vaikuttaa muihin niin, että nämä kiinnostuvat, alkavat ylläpitää ja lopulta syventävät suhdettaan väkivaltaiseen ekstremismiin ja terroristiseen toimintaan. Radikalisoijan vaikutus voi toimia katalysaattorina terroristiseen toimintaan monilla henkilöillä, joista tulee terroristeja. Vaikka radikalisoijat voivat olla taitavia manipuloijia, he ovat usein myös kohteliaita, sosiaalisia, pidettäviä ja heillä on hyvä itsekuri. Tällaisilla henkilöillä voi olla paljon positiivisia ominaisuuksia ja hyvät käytöstavat (kuten Tariqilla ja hänen ystävillään videolla) ja usein nämä positiiviset ominaisuudet tuovatkin heille valtaa vaikuttaa muihin.

Millaisesta ihmisestä tulee terroristi?

EU ja akateeminen tutkimus on jatkuvasti tuonut esiin, että EU:ssa olevilla terroristeilla ei ole olemassa selkeää yksittäistä sosio-demografista profiilia, eikä ole olemassa yhtä yksittäistä polkua, joka johtaisi ekstremistiksi tulemiseen.

Terroristeilla voi olla keskenään hyvin erilaiset taustat ja he näyttäisivät tulevan mukaan erilaisin tavoin ja erilaisista syistä.

Millainen yksilö voi olla vaarassa radikalisoitua?

Ei ole olemassa yhtä yksittäistä arkkityyppiä, joka olisi haavoittuvainen radikalisaatiolle, mutta on olemassa yhdistäviä tekijöitä: erityisesti yksilöt, jotka ovat herkässä mielentilassa, ja jotka huomaavat altistuneensa ääri-ideologialle ja joilla ei ole suojaavia tekijöitä (joihin kuuluisivat vahvat perhe- ja ystäväpiirit sekä ympäröivän yhteisön muodostama verkosto), jotka muuten auttaisivat heitä eristämään radikalisaation elämästään.

Kuinka tärkeä on ideologian vaikutus radikalisaatioprosessissa?

Vaikka ideologia onkin radikalisaation keskiössä, se täytyy esittää yhdessä psykologisten tarpeiden ja heikkouksien kanssa. Usein terroristinen propaganda vetoaa näihin psykologisiin tarpeisiin, kuten statuksen himoon tai jännityksen kaipuuseen. Ideologia toimii 'vetävänä' tekijänä tarjoten viitekehyksen, joka täyttää tarpeen identiteetille, ja diagnoosin, jonka avulla on mahdollista ymmärtää surun tai epäoikeudenmukaisuuden tunteitaan.

Millainen vaikutus nettipropagandalla on?

Verkkopropaganda on yksi ekstremistien ja terroristien käyttämä alusta, jolla he levittävät ideologista materiaalia. Vaikka muodollisemmat mediajulkaisut, kuten verkkolehdet ja propagandavideot ovat tärkeitä, on sosiaalisen median alustojen, kuten Twitterin tai Tumblrin, käyttö mahdollistanut amatöörien suuremman osuuden ekstremistisen propagandan levittämisessä. Siitä huolimatta, että suuri osa tästä sisällöstä saattaa olla vain ammattimaisempien ryhmien materiaalien uudelleen julkaisua, se voidaan kuitenkin usein esittää uusilla ja erilaisilla tavoilla. Tämän voi nähdä selvästi Syyriasta jatkuvana virtana tulevassa propagandamateriaalissa, jossa sellaisten ryhmien kuin ISISin muodolliset lausunnot saavat aikaan yhtäaikaisen materiaalin virran 'länsimaisilta' värvääjiltä Twitterissä tai muilla sosiaalisen median sivustoilla.

Millaisia vaaroja sosiaalisessa mediassa on radikalisoitumisen suhteen?

Ääripropagandalle altistuminen sosiaalisessa mediassa on erittäin tärkeä osa radikalisoitumisen prosessia ja tästä on nähty esimerkkejä viime vuosina. Ekstremistiset kertomukset ovat tehokkaita, koska ne ovat yksinkertaisia, niissä löydetään aina syntipukki ja ne vetoavat tunteisiin, kuten pelkoon, häpeään ja kunniaan. Niiden viestit on rakennettu niin, että ne voivat hyödyntää identiteettiongelmia, joita monet nuoret saattavat kokea. Väkivaltaiset ja poissulkevat ideologiat rakennetaan tälle perustalle. Mutta myös lähettämisen tapa on yhtä tärkeä. Populaari ääripropaganda sisältää usein: korkean tuotantoarvon, nopeiden leikkauksien käytön, musiikkia ja karismaattisen kertojajäsenen sekä kehotuksen toimintaan. Ammattimainen ja edistynyt sosiaalisen median käyttö etenkin ISISin puolelta on ollut mullistavaa.

Helmikuusta 2010 lähtien yli 95 000 terroristista viestiä välittänyttä sisältöä on poistettu internetistä, ja alla mainitut yhtiöt työskentelevät jatkuvasti yhdessä EU:n kanssa rajoittaakseen terroristien ja näiden tukijoiden mahdollisuuksia väärinkäyttää heidän tarjoamiaan alustoja. Silti, lisää sisältöä ladataan verkkoon jatkuvasti ja monilla radikalisoijilla on vakiintunut verkkoidentiteetti alla kuvatuilla alustoilla:

- Facebook: ISISin kannattajat käyttäjät Facebookkia sisällön, esimerkiksi uutisten ja Youtube-videoiden, jakamiseen vertaisryhmiensä kesken.
- Twitter: Twitter on toinen suosittu sosiaalisen median alusta pro-ISIS tileille sekä niille, jotka jakavat ISISin propagandaa. Tilin tekeminen on helppoa, samoin kuin melko anonyyminä pysyttelemisen ja materiaalin jakaminen suurille ihmisjoukoille.
- Instagram: taistelijat ja ISISin kannattajat käyttävät Instagramia jakaakseen ISISin monien mediaorganisaatioiden säännöllisesti tuottamia kuvia. ISISin kannattajat käyttävät Instagramia myös jakaakseen kuvia elämästään Syyriassa – näissä näkyy usein maisemia sekä kuvia, joissa yritetään vakuuttaa katsoja siitä, että he elävät täyttä, onnellista elämää.
- Youtube: Myös Youtubea käytetään videoiden lataamiseen, sekä ISISin virallisten tuotosten että käyttäjien itsensä tekemien. Samalla kerta

perustetaan useita valetilejä, jotta videot on mahdollista postata nopeasti uudelleen, kun entiset poistetaan. Käyttäjät julkaisevat Youtube-linkkejä käyttämillään eri sosiaalisen median alustoilla, erityisesti Twitterissä ja Facebookissa, jotta materiaali saadaan jaettua laajalle.

- Ask.fm: Ihmiset, jotka harkitsevat Syyriaan tai Irakiin matkustamista, käyttävät joskus Ask.fm-sivustoa kysyäkseen brittiläisiltä jihadisteilta ja ISISin naispuolisilta kannattajilta matkustamisesta, elinoloista, värväämisestä, taistelusta ja laajemmasta ideologiasta. ISISin kannattajien vastaukset ovat rohkaisevia ja niissä kerrotaan, että kaikki vaikeudet ratkeavat kyllä, jos vain matkustaa kyseiselle alueelle.
- Tumblr: Taistelijat käyttävät blogisivusto Tumblria hyväkseen pidempien, teologisten argumenttien mainostamiseen matkustamisen puolesta. Tumblr on suosittu ISILin naispuolisten kannattajien keskuudessa, ja he ovatkin kirjoittaneet blogeja, joissa keskitytään tyttöjen huoliin liittyen alueelle matkustamiseen, esimerkiksi perheen jättämiseen ja elinoloihin Syyriassa.
- Yksityisviestit: Kun sosiaalisessa mediassa kysytään arkaluonteista tietoa, kuten kuinka alueelle matkustetaan, mitä pakata mukaan ja keneen ottaa yhteyttä saavuttaessa, ISISin kannattajat rohkaisevat usein muita lähettämään heille viestiä suljetuissa vertaisverkostoissa. Suosittuja sovelluksia yksityisviestien lähettämiseen ovat WhatsApp, Kik, SureSpot ja Viber.

Sosiaalisesta mediasta on tullut oleellinen ja jännittävä osa sitä, kuinka elämme. Miljoonat nuoret käyttävät näitä alustoja päivittäin sisällön jakamiseen. Mutta niitä käytetään myös radikaalien ideologioiden levittämiseen. Tämä johtuu osittain siitä, kuinka radikalisoijat käyttävät sosiaalista mediaa värvätäkseen uusia radikaaleja uskovia, mutta siihen vaikuttaa myös sosiaalisen median alustojen käyttämät algoritmit. Esimerkiksi kun henkilö etsii jotakin sisältöä verkossa, näiden algoritmien luomat ehdotukset suosittelevat käyttäjälle seuraavaksi samankaltaista sisältöä. Tällä tavoin henkilöt, jotka haluavat etsiä tätä tietoa verkosta, löytävät nopeasti linkin toisensa jälkeen materiaaliin, joka puolestaan enenevässä määrin ruokkii heidän uskoaan siihen, että esimerkiksi jotakin

ryhmää tai maata kohdellaan epäoikeudenmukaisesti, ja tämä taas vauhdittaa heidän radikalisoitumistaan.

Mitä teet, jos arvelet, että joku on vaarassa tai on jo radikalisoitunut?

Jos epäilet, että lapsesi tai perheenjäsenesi on radikalisoitunut tai on parhaillaan radikalisoitumassa, sinun tulisi ensimmäiseksi etsiä ammattiapua. Tässä tilanteessa sinun kannattaisi puhua esimerkiksi koulupsykologille tai -kuraattorille saadaksesi apua ja neuvoja. Keskustele asiasta myös lapsesi opettajan kanssa ja selvitä, millainen protokolla koululla on olemassa radikalisaatiosta selviämiseen. Viimeisimpänä, jos arvelet, että kyseessä oleva nuori on valmis toimintaan, olisi hyvä ottaa yhteyttä paikalliseen poliisiin ja kertoa tapauksesta sekä antaa heidän tutkia, kuinka radikalisaatio tapahtui ja huolehtia tarvittavilla toimenpiteillä kaikkien turvallisuudesta.

HEADS-UP

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Project number n° 2017-1-UK01-KA204-036685